

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่องการพัฒนาสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้ เพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะการอยู่อย่างพอเพียง ของนักเรียนโรงเรียนหนองพอกวิทยาลัย โดยใช้กระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (Participatory Action Research : PAR) แบ่งออกเป็น 3 ระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1 การศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ การพัฒนาสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้ ในการเสริมสร้างคุณลักษณะการอยู่อย่างพอเพียงของนักเรียนโรงเรียนหนองพอกวิทยาลัย

ระยะที่ 2 การพัฒนาสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้ ในการเสริมสร้างคุณลักษณะการอยู่อย่างพอเพียงของนักเรียนโรงเรียนหนองพอกวิทยาลัย โดยใช้กระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม

ระยะที่ 3 การศึกษาผลการพัฒนาสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้ ในการเสริมสร้างคุณลักษณะการอยู่อย่างพอเพียงของนักเรียนโรงเรียนหนองพอกวิทยาลัย

วิธีการดำเนินการวิจัย

ระยะที่ 1 การศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์การพัฒนาสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้ ในการเสริมสร้างคุณลักษณะการอยู่อย่างพอเพียงของนักเรียนโรงเรียนหนองพอกวิทยาลัย

1. การศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ สมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้ ในการเสริมสร้างคุณลักษณะการอยู่อย่างพอเพียงของนักเรียนโรงเรียนหนองพอกวิทยาลัย ดำเนินการดังนี้

1.1 ศึกษาเอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับองค์ประกอบและตัวชี้วัดการพัฒนาสมรรถนะครู ด้านการจัดการเรียนรู้ในการเสริมสร้างคุณลักษณะการอยู่อย่างพอเพียง

1.2 นำผลการผลการศึกษาวิเคราะห์ สังเคราะห์ เอกสาร ตำรา งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ใต้องค์ประกอบ และตัวบ่งชี้วัดการพัฒนาสมรรถนะครู ด้านการจัดการเรียนรู้ในการเสริมสร้างคุณลักษณะการอยู่อย่างพอเพียงมากำหนดเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัยและสร้างแบบสอบถามสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ การพัฒนาสมรรถนะครู ด้านการจัดการเรียนรู้ในการเสริมสร้างคุณลักษณะการอยู่อย่างพอเพียง ในการวิจัยต่อไป

2. กลุ่มเป้าหมาย

กลุ่มเป้าหมายในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ รองผู้อำนวยการสถานศึกษา จำนวน 2 คน ครูผู้สอน จำนวน 69 คน รวมทั้งหมดเป็นจำนวน 71 คน (คณะผู้บริหารและข้าราชการครูทั้งหมดในโรงเรียนหนองพอกวิทยาลัย)

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

3.1 ลักษณะของเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์การพัฒนาสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้ในการเสริมสร้างคุณลักษณะการอยู่อย่างพอเพียงของนักเรียนโรงเรียนหนองพอกวิทยาลัย แบบสอบถาม จำนวน 1 ฉบับ แบ่งออกเป็น 3 ตอน

ตอนที่ 1 ข้อมูลเบื้องต้นของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ การปฏิบัติหน้าที่ และ วิทยฐานะของข้าราชการครูเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List)

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ของการพัฒนาสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้ในการเสริมสร้างคุณลักษณะการอยู่อย่างพอเพียงของนักเรียนโรงเรียนหนองพอกวิทยาลัย โดยใช้องค์ประกอบของการจัดการเรียนรู้ในการเสริมสร้างคุณลักษณะการอยู่อย่างพอเพียงของนักเรียนโรงเรียนหนองพอกวิทยาลัย มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ และได้กำหนดน้ำหนักคะแนนตามวิธีของลิเคิร์ต (Likert) (บุญชม ศรีสะอาด, 2553) คือ

- 5 หมายถึง สภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์ฯ อยู่ในระดับมากที่สุด
- 4 หมายถึง สภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์ฯ อยู่ในระดับมาก
- 3 หมายถึง สภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์ฯ อยู่ในระดับปานกลาง
- 2 หมายถึง สภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์ฯ อยู่ในระดับน้อย
- 1 หมายถึง สภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์ฯ อยู่ในระดับน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะ โดยการแสดงความคิดเห็นเพิ่มเติมในรายการประกอบ

3.2 วิธีการสร้างเครื่องมือและหาคุณภาพแบบสอบถาม

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างแบบสอบถาม ตามขั้นตอนดังนี้

3.2.1 นำองค์ประกอบและตัวบ่งชี้มาสร้างเป็นแบบสอบถามสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการจัดการเรียนรู้ในการเสริมสร้างคุณลักษณะการอยู่อย่างพอเพียงของนักเรียนโรงเรียนหนองพอกวิทยาลัย

3.2.2 สร้างแบบสอบถามโดยยึดความมุ่งหมายและจากนิยามศัพท์เป็นหลัก

3.2.3 นำเครื่องมือเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเพื่อหาค่าความเที่ยงตรงด้าน

เนื้อหาโดยหาค่าดัชนีความสอดคล้องของข้อคำถาม ซึ่งกำหนดให้มีค่าเท่ากับหรือมากกว่า 0.60 จะคัดเลือกไปใช้ และถ้าหากมีค่าต่ำกว่า 0.60 จะนำมาพิจารณาปรับปรุงหรือตัดทิ้ง (สุวิมล ติรภานันท์, 2548: 319) โดยผู้เชี่ยวชาญ 5 คน ดังต่อไปนี้

3.2.3.1 รองศาสตราจารย์ ดร.ทรงศักดิ์ ภูสีอ่อน อาจารย์ภาควิชา และพัฒนาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม เชี่ยวชาญด้านการวิจัยการศึกษา

3.2.3.2 นางสุรัชณี เวียงนนท์ ครูเชี่ยวชาญ โรงเรียนหนองแขงบึงงาม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 ผู้เชี่ยวชาญด้านการตรวจสอบการใช้ภาษา ในงานวิจัย

3.2.3.3 นายทรงศักดิ์ เมฆเสนา ผู้อำนวยการเชี่ยวชาญ โรงเรียนหนองแขงบึงงาม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ดเขต 3 ผู้เชี่ยวชาญด้านการจัดกระบวนการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

3.2.3.4 นายมานิต เขียวศรี ผู้อำนวยการเชี่ยวชาญ โรงเรียนยโสธรพิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 28 ผู้เชี่ยวชาญด้านการจัดกระบวนการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

3.2.3.5 นายทรงศักดิ์ ประทุมสินธุ์ ศิลปินแห่งชาติสาขาศิลปะการแสดง ดนตรีพื้นบ้าน ผู้เชี่ยวชาญด้านการจัดกระบวนการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ผลการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ โดยผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพของแบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ ของการจัดการเรียนรู้ในการเสริมสร้างคุณลักษณะการอยู่อย่างพอเพียงของนักเรียนโรงเรียนหนองพอกวิทยาลัย โดยมีค่า IOC อยู่ระหว่าง 0.60-1.00

3.2.4 นำเครื่องมือไปปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ

3.2.5 นำเครื่องมือที่ได้ไปทดลองใช้ (Try out) กับผู้บริหาร ครู คณะกรรมการสถานศึกษา ผู้ปกครองนักเรียน โรงเรียนหนองพอกวิทยาลัย ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2560 ที่ไม่ใช้กลุ่มเป้าหมาย จำนวน 30 คน จำแนกเป็นผู้บริหาร จำนวน 2 คน ครู จำนวน 18 คน คณะกรรมการสถานศึกษา จำนวน 5 คน ผู้ปกครองนักเรียน จำนวน 5 คน เพื่อใช้เก็บข้อมูลในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2561 แล้วนำแบบสอบถามที่ทดลองใช้มาหาค่าอำนาจจำแนกของแบบประเมินเป็นรายข้อ โดยหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อย่างง่ายระหว่างคะแนนรายข้อกับคะแนนรวม และนำแบบสอบถามแต่ละข้อที่มีค่าอำนาจจำแนกเข้าเกณฑ์ คือ ตั้งแต่ 0.2-1.00 มาวิเคราะห์หาความเชื่อมั่นด้วยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha coefficient) ของครอนบาค (Cronbach) เกณฑ์ที่กำหนด คือ ตั้งแต่ 0.75 ขึ้นไป โดยมีค่าความเชื่อมั่นของสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ เท่ากับ 0.96 และมีค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง 0.28-0.87

3.2.6 ปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถาม

3.2.7 จัดพิมพ์แบบสอบถามฉบับสมบูรณ์เพื่อดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยดำเนินการ ดังนี้

4.1 ผู้วิจัยได้เก็บข้อมูลจากกลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ รองผู้อำนวยการสถานศึกษาและครู โรงเรียนหนองพอกวิทยาลัย อำเภอหนองพอก จังหวัดร้อยเอ็ด

4.3 เก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มเป้าหมายจำนวน 71 คน ประกอบด้วย รองผู้อำนวยการสถานศึกษา จำนวน 2 คน ครู จำนวน 69 คน รวมทั้งหมดจำนวน 71 คน ด้วยตนเอง โดยประชุมชี้แจงขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลกับครูกลุ่มเป้าหมาย

4.4 เมื่อได้แบบสอบถามกลับคืนมาครบร้อยละ 100 ของแบบสอบถามทั้งหมด ที่ส่งไปเก็บรวบรวมข้อมูล เพื่อนำไปจัดกระทำข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูล

4.5 นำข้อมูลมาวิเคราะห์ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป หาค่าสภาพปัจจุบันและสภาพพึงประสงค์

5. การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามตามลำดับ ดังนี้

5.1 การจัดกระทำข้อมูล

5.1.1 ตรวจสอบความถูกต้องและความสมบูรณ์ของแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนมาจากกลุ่มเป้าหมายจากนั้นนำมาวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป ดังนี้

5.1.1.1 วิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามในตอนต้นที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับสถานภาพผู้ตอบแบบสอบถามวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้การแจกแจงความถี่ และหาค่าร้อยละ แล้วนำเสนอเป็นตารางประกอบความเรียงท้ายตาราง

5.1.1.2 วิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามในตอนต้นที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการพัฒนาสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้ในการเสริมสร้างคุณลักษณะการอยู่อย่างพอเพียงของนักเรียนโรงเรียนหนองพอกวิทยาลัย โดยหาค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) โดยกำหนดเกณฑ์การแปลความหมายค่าเฉลี่ย (บุญชม ศรีสะอาด, 2553) ดังนี้

คะแนนเฉลี่ย 4.51–5.00 หมายถึง สภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์
อยู่ในระดับมากที่สุด

คะแนนเฉลี่ย 3.51–4.50 หมายถึง สภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์
อยู่ในระดับมาก

คะแนนเฉลี่ย 2.51–3.50 หมายถึง สภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์ฯ
อยู่ในระดับปานกลาง

คะแนนเฉลี่ย 1.51–2.50 หมายถึง สภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์ฯ
อยู่ในระดับน้อย

คะแนนเฉลี่ย 1.00–1.50 หมายถึง สภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์ฯ
อยู่ในระดับน้อยที่สุด

5.1.1.3 วิเคราะห์ความต้องการจำเป็น (Need Assessment) โดยนำข้อมูลผลการศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ ในระยะที่ 1 มาหาค่าดัชนีความต้องการจำเป็น (Priority Needs Index) เพื่อจัดลำดับความต้องการจำเป็น โดยการคำนวณ PNI modified

5.2 การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

5.2.1 สถิติพื้นฐาน (Percentage)

5.2.2 ร้อยละ (Percentage)

5.2.3 ค่าเฉลี่ย (Mean)

5.2.4 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

5.3 สถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพของเครื่องมือ

5.3.1 ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามโดยหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) โดยใช้สูตรของครอนบาค (Cronbach) (บุญชม ศรีสะอาด, 2545)

5.3.2 การหาค่าความเที่ยงตรงด้านเนื้อหา (Content Validity) ของแบบสอบถามโดยใช้สูตรดัชนีความสอดคล้อง (Index of item Objective Congruence : IOC) (บุญชม ศรีสะอาด, 2545)

5.3.3 การวิเคราะห์ความต้องการความจำเป็น (Need Assessment) ได้นำข้อมูลผลการศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ในระยะที่ 1 มาหาค่าดัชนีความต้องการจำเป็น (Priority Needs Index) เพื่อจัดลำดับความต้องการความจำเป็น โดยการวิเคราะห์หาค่าดัชนีความต้องการจำเป็นแบบปรับปรุง (Priority Needs Index Modification: PNI_{modified}) โดยใช้สูตรต่อไปนี้ (สุวิมล ว่องวาณิช, 2559: 57)

PNI_{modified} หมายถึง $(I - D) / D$

PNI_{modified} หมายถึง $(I - D) / D$

PNI_{modified} หมายถึง ดัชนีการจัดเรียงลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นแบบปรับปรุง (Modified Priority Needs Index)

I	หมายถึง ค่าเฉลี่ยสภาพที่พึงประสงค์ (Importance)
D	หมายถึง ค่าเฉลี่ยสภาพปัจจุบัน (Degree of Success)

ระยะที่ 2 การพัฒนาสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้ ในการเสริมสร้างคุณลักษณะการอยู่อย่างพอเพียงของนักเรียนโรงเรียนหนองพอกวิทยาลัย โดยใช้กระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม

ผู้วิจัยใช้การวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (Participatory Action Research : PAR) เป็นวิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า ซึ่งประกอบด้วย

1. กลุ่มผู้ร่วมวิจัยและให้ข้อมูล
2. ขั้นตอนดำเนินการศึกษาค้นคว้า
3. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การจัดกระทำและวิเคราะห์ข้อมูล
6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. กลุ่มเป้าหมายในการวิจัย

กลุ่มเป้าหมายในการวิจัย ได้แก่ กลุ่มผู้วิจัย ผู้ร่วมวิจัยและผู้ให้ข้อมูลรวมทั้งสิ้น 191 คน ประกอบด้วย

1.1 ผู้วิจัย 1 คน

1.2 ผู้ร่วมวิจัย จำนวน 80 คน ประกอบด้วย

1.2.1 ข้าราชการครู จำนวน 40 คน ดังนี้

- 1) กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี จำนวน 5 คน
- 2) กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ จำนวน 5 คน
- 3) กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพ จำนวน 5 คน
- 4) กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ จำนวน 5 คน
- 5) กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ จำนวน 5 คน
- 6) กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษาจำนวน 5 คน
- 7) กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษาฯ จำนวน 5 คน
- 8) กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย จำนวน 5 คน

1.2.2 กรรมการสถานศึกษาโรงเรียนหนองพอกวิทยาลัย จำนวน 10 คน

1.2.3 ตัวแทนผู้ปกครอง 30 คน (ระดับชั้นละ 5 คน)

1.3 กลุ่มผู้ให้ข้อมูลจำนวน 110 คน ประกอบด้วย

1.3.1 ผู้นำชุมชน จำนวน 20 คน (เลือกจากผู้นำหมู่บ้านในเขตบริการที่มีนักเรียนเข้ามาศึกษาในโรงเรียนหนองพอกวิทยาลัย)

1.3.2 นักเรียนกลุ่มเป้าหมายที่ร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของปีงบประมาณ 2561 จำนวน 90 คน (ระดับชั้นละ 15 คน)

2. ขั้นตอนการศึกษาค้นคว้า

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ใช้หลักการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (Participatory Action Research : PAR) ตามแนวคิดของ เคมมิส และแม็กแท็กการ์ท (Kemmis and McTaggart) เพื่อพัฒนาสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้ในการเสริมสร้างคุณลักษณะการอยู่อย่างพอเพียงของนักเรียนโรงเรียนหนองพอกวิทยาลัย โดยดำเนินการเป็น 4 ขั้นตอนดังนี้

1. การวางแผน (Planning)
2. การปฏิบัติ (Action)
3. การสังเกต (Observation)
4. การสะท้อนผล (Reflection)

จากกระบวนการดำเนินการผู้วิจัยได้วิเคราะห์สภาพปัจจุบัน สภาพพึงประสงค์ของการพัฒนาสมรรถนะครู ด้านการจัดการเรียนรู้ ในการเสริมสร้างคุณลักษณะการอยู่อย่างพอเพียงของนักเรียนโรงเรียนหนองพอกวิทยาลัย ซึ่งการดำเนินงานกับกลุ่มผู้ให้ข้อมูลเพื่อนำไปจัดแผนปฏิบัติการดังนี้

การดำเนินการวงรอบที่ 1

1. การวางแผน (Planning) ศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพพึงประสงค์สมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้ในการเสริมสร้างคุณลักษณะการอยู่อย่างพอเพียงของนักเรียนโรงเรียนหนองพอกวิทยาลัย โดยนำผลจากการศึกษาในระยะที่ 1 มาใช้ประกอบการวางแผน ในประเด็นต่อไปนี้

1.1 สภาพปัจจุบันและสภาพพึงประสงค์การจัดการเรียนรู้ของครูในการเสริมสร้างคุณลักษณะการอยู่อย่างพอเพียงของนักเรียนโรงเรียนหนองพอกวิทยาลัย

1.1.1 สภาพปัจจุบันของการพัฒนาสมรรถนะครู ด้านการจัดการเรียนรู้ในการเสริมสร้างคุณลักษณะการอยู่อย่างพอเพียงของนักเรียนโรงเรียนหนองพอกวิทยาลัย

1.1.2 ศึกษาสภาพพึงประสงค์ของการพัฒนาสมรรถนะครู ด้านการจัดการเรียนรู้ ในการเสริมสร้างคุณลักษณะการอยู่อย่างพอเพียงของนักเรียนโรงเรียนหนองพอกวิทยาลัย

1.2 กิจกรรมและเป้าหมายในการพัฒนา ผู้วิจัยได้ประชุมกลุ่มผู้ร่วมวิจัยเพื่อระดมความคิดและวางแผนการปฏิบัติงาน เพื่อศึกษาถึงข้อดี ข้อเสียกันอย่างกว้างขวางกิจกรรมที่จะ

นำมา ซึ่งการพัฒนาสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้ในการเสริมสร้างคุณลักษณะการอยู่อย่างพอเพียงของนักเรียนโรงเรียนหนองพอกวิทยาลัย ซึ่งประกอบด้วยกิจกรรม ดังต่อไปนี้

1.2.1 การประชุมเชิงปฏิบัติการ

1.2.1.1 กิจกรรมให้ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ในการเสริมสร้างคุณลักษณะการอยู่อย่างพอเพียงของนักเรียนโรงเรียนหนองพอกวิทยาลัย

1.2.1.2 กิจกรรมเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ในการเสริมสร้างคุณลักษณะการอยู่อย่างพอเพียงของนักเรียนโรงเรียนหนองพอกวิทยาลัย

1.2.2 การนิเทศติดตาม ซึ่งมีกิจกรรม ดังต่อไปนี้

1.2.2.1 กิจกรรมประเมินแผนการจัดการเรียนรู้ เพื่อเป็นการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ในการเสริมสร้างคุณลักษณะการอยู่อย่างพอเพียงได้อย่างถูกต้อง 2 ครั้ง

1.2.2.2 กิจกรรมสัมภาษณ์ผู้รับการนิเทศ เพื่อการจัดการเรียนรู้ในการเสริมสร้างคุณลักษณะการอยู่อย่างพอเพียงบรรลุตามวัตถุประสงค์ 2 ครั้ง

1.2.2.3 กิจกรรมนิเทศการจัดการเรียนรู้ในการเสริมสร้างคุณลักษณะการอยู่อย่างพอเพียง เพื่อเป็นการกำกับติดตาม พัฒนาการการจัดการเรียนรู้ของครูผู้ร่วมวิจัย

1.3 แผนปฏิบัติการ (Action Plan) เพื่อให้การพัฒนาสมรรถนะครู ด้านการจัดการเรียนรู้ในการเสริมสร้างคุณลักษณะการอยู่อย่างพอเพียงของนักเรียนโรงเรียนหนองพอกวิทยาลัย เป็นไปตามความมุ่งหมาย ผู้วิจัย ได้ดำเนินการในตาราง 3.1

ตาราง 3.1 แผนปฏิบัติการพัฒนาสมรรถนะครู ด้านการจัดการเรียนรู้ ในการเสริมสร้างคุณลักษณะ การอยู่อย่างพอเพียงของนักเรียนโรงเรียนหนองพอกวิทยาลัย

กิจกรรม	เป้าหมายของกิจกรรม	ระยะเวลาในการดำเนินกิจกรรม	ผู้เกี่ยวข้องกับการดำเนินกิจกรรม	วิธีเก็บรวบรวมข้อมูล	เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล	แหล่งข้อมูลหรือผู้ให้ข้อมูล
1. การประชุมระดมความคิด	เพื่อปรึกษาหารือเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้วิเคราะห์สภาพปัจจุบันสภาพที่พึงประสงค์เพื่อเสนอวิธีการพัฒนา	24 เมษายน 2561	1. ผู้วิจัย 2. กลุ่มผู้ร่วมวิจัย	1. การสังเกต 2. บันทึกการประชุม	1. แบบสังเกต 2. แบบบันทึกการประชุม	1. วิทยากร 2. กลุ่มผู้ร่วมวิจัย
2. การประชุมเชิงปฏิบัติการมีการมีกิจกรรมตั้งนี้	เพื่อให้ความรู้แก่กลุ่มเป้าหมายเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้	30 เมษายน 2561	1. ผู้วิจัย 2. กลุ่มผู้ร่วมวิจัย	1. การสังเกต 2. การสัมภาษณ์	1. การสังเกต 2. การสัมภาษณ์	1. วิทยากร 2. กลุ่มผู้ร่วมวิจัย

ตาราง 3.1 แผนปฏิบัติการพัฒนาสมรรถนะครู ด้านการจัดการเรียนรู้ ในการเสริมสร้างคุณลักษณะ
การอยู่อย่างพอเพียงของนักเรียนโรงเรียนหนองพอกวิทยาลัย (ต่อ)

กิจกรรม	เป้าหมาย ของกิจกรรม	ระยะเวลาใน การดำเนิน กิจกรรม	ผู้เกี่ยวข้อง กับการ ดำเนิน กิจกรรม	วิธีเก็บ รวบรวม ข้อมูล	เครื่องมือที่ ใช้ในการ เก็บรวบรวม ข้อมูล	แหล่งข้อมูล หรือผู้ให้ ข้อมูล
3. กิจกรรมให้ ความรู้แก่ กลุ่มเป้าหมาย	เชิญวิทยากร มาให้ความรู้ แก่ครูใน โรงเรียน หนองพอก วิทยาลัย	30 เมษายน 2561	1.ผู้วิจัย 2.กลุ่มผู้ ร่วมวิจัย	1. การ สังเกต 2. การ สัมภาษณ์ 3. การ ทดสอบ ความรู้ ความ เข้าใจ	1. แบบ สังเกต 2.แบบ สัมภาษณ์ 3. แบบ ทดสอบ ความรู้ความ เข้าใจ ก่อนหลัง	1.วิทยากร 2.กลุ่มผู้ร่วม วิจัย
4. กิจกรรม การเขียน แผนการ จัดการ เรียนรู้/การ เขียนแผน โครงการ/ กิจกรรม	ครูใน โรงเรียน หนองพอก วิทยาลัย เขียนแผน การจัดการ เรียนรู้และ สามารถ จัดการเรียนรู้ ได้	30 เมษายน 2561	1. ผู้วิจัย 2. กลุ่มผู้ ร่วมวิจัย 3. วิทยากร	1. การ สังเกต 2. การ สัมภาษณ์	1. แบบ สังเกต 2.แบบ สัมภาษณ์	1.วิทยากร 2.กลุ่มผู้ร่วม วิจัย

ตาราง 3.1 แผนปฏิบัติการพัฒนาสมรรถนะครู ด้านการจัดการเรียนรู้ ในการเสริมสร้างคุณลักษณะ การอยู่อย่างพอเพียงของนักเรียนโรงเรียนหนองพอกวิทยาลัย (ต่อ)

กิจกรรม	เป้าหมายของกิจกรรม	ระยะเวลาในการดำเนินการ	ผู้เกี่ยวข้องกับการดำเนินการ	วิธีเก็บรวบรวมข้อมูล	เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล	แหล่งข้อมูลหรือผู้ให้ข้อมูล
5.กิจกรรมเขียนแผนโครงการ/กิจกรรม	ครูในโรงเรียนหนองพอกวิทยาลัยเขียนแผนโครงการ/กิจกรรมได้	30 เมษายน 2561	1.ผู้วิจัย 2.กลุ่มผู้ร่วมวิจัย 3.วิทยากร	1. การสังเกต 2. การสัมภาษณ์	1. แบบสังเกต 2.แบบสัมภาษณ์	1.วิทยากร 2.กลุ่มผู้ร่วมวิจัย
6.กิจกรรมนิเทศติดตาม	เพื่อติดตามพัฒนาการจัดการจัดการเรียนรู้	8,15 พฤษภาคม 2561	1.ผู้วิจัย 2.กลุ่มผู้ร่วมวิจัย	1.การสังเกต 2.การสัมภาษณ์	1.แบบสังเกต 2.แบบสัมภาษณ์ 1.แบบประเมินการจัดการเรียนรู้	1.ผู้วิจัย 2.กลุ่มผู้ร่วมวิจัย 3.คณะนิเทศก์

2. การปฏิบัติ (Action) เมื่อดำเนินการวางแผนในขั้นตอนการวางแผนเสร็จเรียบร้อยแล้วผู้วิจัยและร่วมศึกษาได้ปฏิบัติตามแผนที่กำหนดไว้ โดยใช้เครื่องมือ ที่กำหนดไว้ในการเก็บรวบรวมและได้ปฏิบัติตามกลยุทธ์ในแต่ละกิจกรรม ดังนี้

การประชุมระดมความคิด

1. เป้าหมายของกิจกรรม คือ เพื่อปรึกษาหารือเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้และวิเคราะห์สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์เพื่อเสนอวิธีการพัฒนา

2. ระยะเวลาในการดำเนินการ ระหว่าง 24 เมษายน 2561

3. ผู้เกี่ยวข้อง ประกอบด้วยผู้วิจัย ผู้วิจัยและกลุ่มผู้ร่วมวิจัย

4. การดำเนินการ ผู้วิจัยและกลุ่มผู้ร่วมวิจัยร่วมกันประชุมปรึกษาหารือ การประชุมเชิงปฏิบัติการ มี 2 กิจกรรม คือ

กิจกรรมที่ 1 ให้ความรู้ความเข้าใจแก่กลุ่มเป้าหมาย จะต้องคำนึงถึง

1) เป้าหมายของกิจกรรม คือ ให้ความรู้แก่กลุ่มเป้าหมายในการเขียน แผนการจัดการเรียนรู้และการจัดการเรียนรู้ในการเสริมสร้างคุณลักษณะการอยู่อย่างพอเพียง ของนักเรียน

2) ระยะเวลาในการดำเนินการ ระหว่าง 30 เมษายน 2561

3) ผู้เกี่ยวข้อง ประกอบด้วย ผู้วิจัย วิทยากรและกลุ่มผู้ร่วมวิจัย

4) การดำเนินการ ผู้วิจัยได้เชิญวิทยากรที่เชี่ยวชาญด้านการจัดการเรียนรู้ในการส่งเสริมคุณลักษณะการอยู่อย่างพอเพียงของนักเรียน มาให้ความรู้แก่กลุ่มผู้ร่วมวิจัย

กิจกรรมที่ 2 การเขียนแผนการจัดการเรียนรู้และการจัดกิจกรรมการจัดการเรียนรู้ในการเสริมสร้างคุณลักษณะการอยู่อย่างพอเพียงของนักเรียนจะต้องคำนึงถึง

1) เป้าหมายของกิจกรรม คือให้กลุ่มเป้าหมายสามารถเขียนแผนการจัดการเรียนรู้และสามารถจัดการเรียนรู้ในการเสริมสร้างคุณลักษณะการอยู่อย่างพอเพียงของนักเรียน

2) ระยะเวลาในการดำเนินการ ระหว่าง เดือน 30 เมษายน 2561

3) ผู้เกี่ยวข้อง ประกอบด้วย ผู้วิจัย วิทยากรและกลุ่มผู้ร่วมวิจัย

4) การดำเนินการ เมื่อกลุ่มเป้าหมายได้รับความรู้จากการประชุมเชิงปฏิบัติการแล้ว ให้เขียนแผนการจัดการเรียนรู้ และทดลองจัดการเรียนรู้ ในการเสริมสร้างคุณลักษณะการอยู่อย่างพอเพียงของนักเรียน

ตาราง 3.2 หลักสูตรในการประชุมเชิงปฏิบัติการ

เวลา	หัวข้อการประชุมเชิงปฏิบัติการ
07.30 – 08.00 น.	ทำแบบทดสอบความรู้ความเข้าใจก่อนการประชุมเชิงปฏิบัติการ
08.00 – 09.00 น.	ประชุมเชิงปฏิบัติการในหัวข้อ หลักการ แนวคิด เกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ในการเสริมสร้างคุณลักษณะการอยู่อย่างพอเพียงของนักเรียน
09.00 – 10.00 น.	ประชุมเชิงปฏิบัติการ ในหัวข้อการออกแบบการเรียนรู้ในการจัดการเรียนรู้ในการเสริมสร้างคุณลักษณะการอยู่อย่างพอเพียงของนักเรียน มีรายละเอียดดังนี้ - การศึกษาหลักสูตรสถานศึกษา - การวิเคราะห์ผู้เรียน - กำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้

เวลา	หัวข้อการประชุมเชิงปฏิบัติการ
	<ul style="list-style-type: none"> - เลือกใช้เทคนิคการเรียนการสอน - กำหนดการวัดและประเมินผลการเรียนรู้
10.00 – 11.00 น.	<p>ประชุมเชิงปฏิบัติการในหัวข้อ การจัดการเรียนรู้ในการเสริมสร้างคุณลักษณะการอยู่อย่างพอเพียงของนักเรียน มีรายละเอียดดังนี้</p> <ul style="list-style-type: none"> - หลักการ ทฤษฎี ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง - การศึกษาความต้องการหรือความสนใจของผู้เรียน - ทักษะที่จะนำสิ่งที่เรียนรู้ไปใช้ได้จริงในชีวิตประจำวัน - การทำงานร่วมกันเป็นกลุ่มของผู้เรียน - พัฒนาเครือข่ายการเรียนรู้ด้านเศรษฐกิจพอเพียงระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครอง และชุมชน
11.00 – 12.00 น.	<p>ประชุมเชิงปฏิบัติการในหัวข้อ การใช้และพัฒนาสื่อการเรียนรู้มีรายละเอียดดังนี้</p> <ul style="list-style-type: none"> - ศักยภาพธรรมชาติของผู้เรียน - ลักษณะสื่อการเรียนรู้ที่ดี - เลือกสื่อการสอนที่มีลักษณะน่าสนใจและดึงดูดความสนใจ - เลือกสื่อการสอนที่มีวิธีการใช้งานง่าย เก็บรักษา และบำรุงรักษาได้สะดวก <p>ประชุมเชิงปฏิบัติการในหัวข้อ การวัดและประเมินผลการเรียนรู้มีรายละเอียดดังนี้</p> <ul style="list-style-type: none"> - กำหนดจุดประสงค์และขอบเขตของการวัดการเรียนรู้ของผู้เรียน - กำหนดวิธีการวัดและเครื่องมือวัด - สร้างเครื่องมือวัด - ดำเนินการวัดตามวิธีการที่กำหนด - ตรวจสอบและวิเคราะห์ผลการวัด - แปลความหมายผลการวัดและนำผลการวัดไปใช้
12.00 – 13.00 น.	พักกลางวัน
13.00 – 15.30 น.	<p>ประชุมเชิงปฏิบัติการในหัวข้อ การเขียนกิจกรรม</p> <p>การเขียนแผนโครงการ/กิจกรรมให้สอดคล้องกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง</p>

เวลา	หัวข้อการประชุมเชิงปฏิบัติการ
15.30 – 16.30 น.	ประชุมเชิงปฏิบัติการในหัวข้อ ทดลองจัดการเรียนรู้ โดยการถอดบทเรียนจากหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
16.30 – 17.00 น.	ทำแบบทดสอบความรู้ความเข้าใจหลังการประชุมเชิงปฏิบัติการ
17.00 น.	ปิดการประชุมเชิงปฏิบัติการ

การนิเทศ ติดตาม มี 2 กิจกรรม คือ

กิจกรรมที่ 1 การประเมินแผนการจัดการเรียนรู้จะต้องคำนึงถึง

1) เป้าหมายของกิจกรรม คือ เพื่อเป็นการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และตรวจประเมินการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ในการเสริมสร้างคุณลักษณะการอยู่อย่างพอเพียงของนักเรียน

2) ระยะเวลาในการดำเนินการ 2 ครั้ง ระหว่างวันที่ 8 และ 15 พฤษภาคม 2561

3) ผู้เกี่ยวข้อง ประกอบด้วยผู้วิจัย หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้หรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย และกลุ่มผู้ร่วมวิจัย

4) การดำเนินการ ผู้วิจัย วิทยากรและหัวหน้างานวิชาการหรือผู้ที่ได้รับมอบหมายประเมินแผนการจัดการเรียนรู้ในการเสริมสร้างคุณลักษณะการอยู่อย่างพอเพียงของนักเรียน

3. การสังเกต (Observation) การพัฒนาสมรรถนะครูเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ใช้การประชุมระดมความคิดและกลยุทธ์ในการพัฒนาครู 2 วิธี ดังนี้

3.1) การประชุมระดมความคิด

- 1) วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล เก็บรวบรวมข้อมูลโดย บันทึกการประชุม
- 2) เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบบันทึกการประชุม
- 3) แหล่งข้อมูล ผู้ให้ข้อมูล คือ ผู้วิจัยและกลุ่มผู้ร่วมวิจัย
- 4) การดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยการบันทึกการประชุม

3.2) การประชุมเชิงปฏิบัติการ ผู้วิจัยและกลุ่มผู้ร่วมวิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูล

ทั้ง 2 กิจกรรม ดังนี้

1) กิจกรรมที่ 1 ให้ความรู้แก่กลุ่มเป้าหมาย

2) กิจกรรมที่ 2 การเขียนแผนการจัดการเรียนรู้และการจัดการเรียนรู้

ในการเสริมสร้างคุณลักษณะการอยู่อย่างพอเพียงของนักเรียนโรงเรียนหนองพอกวิทยาลัยได้ดำเนินการ

4. การสะท้อนผล (Reflection)

ผู้วิจัยได้นำข้อมูลที่ได้จากการสังเกตและสัมภาษณ์ผู้ร่วมประชุมเชิงปฏิบัติการ และผู้รับการนิเทศมาวิเคราะห์ข้อมูล มาร่วมกันสรุป และรายงานผล ในวงรอบที่ 1 ดังนี้

การพัฒนาสมรรถนะครู ด้านการจัดการเรียนรู้ในการเสริมสร้างคุณลักษณะ การอยู่อย่างพอเพียงของนักเรียนโรงเรียนหนองพอกวิทยาลัย ได้การดำเนินการเป็นไปด้วยความรวดเร็ว มีประโยชน์ เป็นไปตามจุดมุ่งหมายได้เป็นอย่างดี ทำให้ผู้ร่วมวิจัยมีวิธีการที่หลากหลายและรูปแบบต่าง ๆ ในการจัดการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะการอยู่อย่างพอเพียงของนักเรียนโรงเรียนหนองพอกวิทยาลัย ได้การดำเนินการสามารถเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ได้ ผู้วิจัยนำข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล และสรุปผลข้อมูล เพื่อนำข้อมูลไปใช้ในการพัฒนาในระยะที่ 2 โดยผู้วิจัย กลุ่มผู้ร่วมวิจัย และกลุ่มผู้ให้ข้อมูล ได้ร่วมกันนำไปกำหนดแนวทางในการจัดกิจกรรมเสริมเพิ่มเติม ในหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยกระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม เพื่อให้ดำเนินการพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษา และชุมชนมีประสิทธิภาพ จึงได้วางแผนการจัดทำโครงการที่เกี่ยวกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อสร้างแหล่งเรียนรู้อย่างยั่งยืนทั้ง 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ ซึ่งมีรายละเอียดในวงรอบที่ 2 ดังนี้

การดำเนินการในวงรอบที่ 2

เมื่อได้ข้อมูลจากการประชุมเชิงปฏิบัติการและนิเทศ ติดตาม เกี่ยวกับการพัฒนา สมรรถนะครูการจัดการเรียนรู้ในการเสริมสร้างคุณลักษณะการอยู่อย่างพอเพียงของนักเรียนโรงเรียนหนองพอกวิทยาลัยได้แล้วนำมาวิเคราะห์ผลทั้ง 2 กิจกรรม และนำไปพัฒนาในการจัดทำโครงการที่ ส่งเสริมการเรียนรู้ด้านหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงต่อไปใน วงรอบที่ 2 ดังนี้

1. สภาพปัจจุบันและปัญหา

1.1.1 ผลของการพัฒนาสมรรถนะครู ในวงรอบที่ 1 พบว่า ผู้ร่วมวิจัยมีวิธีการที่หลากหลายและรูปแบบต่าง ๆ ในการจัดการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะการอยู่อย่างพอเพียงของ สามารถเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ได้ ผู้วิจัยนำข้อมูล เพื่อนำข้อมูลไปใช้ในการพัฒนาในการจัด กิจกรรมเสริมที่สอดคล้องกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยกระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการ แบบมีส่วนร่วม จึงได้วางแผนการจัดทำโครงการที่เกี่ยวกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อสร้าง แหล่งเรียนรู้อย่างยั่งยืนทั้ง 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ ซึ่งมีรายละเอียดในวงรอบที่ 2

2. การดำเนินงานในวงรอบที่ 2 มีกิจกรรมและเป้าหมายในการพัฒนาบุคลากร ในวงรอบที่ 2 ได้นำกิจกรรมที่ยังไม่บรรลุเป้าหมายมาพัฒนาต่อไป ซึ่งประกอบด้วยกิจกรรม ดังต่อไปนี้

2.1 การวางแผน (Plan) ในการประชุมเชิงปฏิบัติการ คือ กิจกรรมการสาธิต การจัดการเรียนรู้ในการส่งเสริมคุณลักษณะอยู่อย่างพอเพียง ในขั้นตอนการวางแผน (Plan) ผู้วิจัย และ กลุ่มผู้ให้ข้อมูลได้ร่วมกันวางแผนจัดกิจกรรม เพื่อพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของ

เศรษฐกิจพอเพียงในชุมชน โดยนำข้อมูลที่ได้จากการศึกษาวิธีการดำเนินงานการกระบวนการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และจัดทำเป็นแนวทางการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในชุมชน ในขั้นตอนที่ 1 มากำหนดเป็นแผนการพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในชุมชน โดยดำเนินการจัดประชุมผู้วิจัย กลุ่มผู้ร่วมวิจัย และกลุ่มผู้ให้ข้อมูล ในวันที่ 20 เดือน พฤษภาคม พ.ศ. 2561 ณ ห้องโสตทัศนศึกษา โรงเรียนหนองพอกวิทยาลัยเพื่อร่วมกันนำข้อมูลที่ได้จากการศึกษาแนวทางการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในชุมชน นำมากำหนดเป็นกิจกรรม จากนั้นจึงกำหนดกลุ่มเป้าหมายและร่วมกันกำหนดกระบวนการจัดการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในชุมชน โดยมีขั้นตอนการดำเนินงานดังนี้

1) แบ่งกลุ่มผู้ให้ข้อมูลออกเป็นกลุ่มๆ แบ่งเนื้อหา จัดทำแผนการดำเนินการแยกตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ ร่วมกันออกแบบกิจกรรมที่สอดคล้องกับบริบท ความต้องการและความพร้อมในการปฏิบัติงาน

2) ให้แต่ละกลุ่มกำหนดแผนงานการดำเนินงานของตนเอง พร้อมระยะเวลาการปฏิบัติของตน

3) แต่ละกลุ่มนำเสนอแผนการดำเนินงานในกลุ่มสาระการเรียนรู้และอภิปรายเหตุผล ข้อค้นพบ บริบท ความต้องการและความพร้อมในการปฏิบัติงาน

4) ทุกกลุ่มร่วมกันสรุปแผนงานที่สอดคล้องกับเงื่อนไขตามกำหนดเวลาตามความต้องการและสภาพความพร้อมในแต่ละกลุ่ม เพื่อให้สถานศึกษาได้จัดทำเป็นปฏิทินการปฏิบัติงาน และจัดทำแผนงานการจัดกิจกรรมตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในภาพรวมของสถานศึกษา

1.2.2 การนิเทศ ติดตาม คือ กิจกรรมการนิเทศ ติดตามการจัดการเรียนรู้ในการส่งเสริมคุณลักษณะอย่างพอเพียงของครู

1.2.3 แผนปฏิบัติการ (Action Plan) กลยุทธ์ในการพัฒนาสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้ในการเสริมสร้างคุณลักษณะการอยู่อย่างพอเพียงของนักเรียนโรงเรียนหนองพอกวิทยาลัย นำมาพัฒนาในวงรอบที่ 2 ได้ดำเนินการตามตาราง 3.3 ดังนี้

ตาราง 3.3 แผนปฏิบัติการพัฒนาบุคลากรด้านการจัดการเรียนรู้ในการเสริมสร้างคุณลักษณะการอยู่อย่างพอเพียง ของนักเรียนโรงเรียนหนองพอกวิทยาลัย วนรอบที่ 2

กิจกรรม	เป้าหมายของกิจกรรม	ระยะเวลาในการดำเนินกิจกรรม	ผู้เกี่ยวข้องกับการดำเนินกิจกรรม	วิธีเก็บรวบรวมข้อมูล	เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล	แหล่งข้อมูลหรือผู้ให้ข้อมูล
1.การประชุมเชิงปฏิบัติการสร้างแหล่งเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	เพื่อให้ความรู้เข้าใจเกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและการจัดทำโครงการที่สามารถสร้างแหล่งเรียนรู้ในสถานศึกษาได้	20 พฤษภาคม 2561	1. ผู้วิจัย 2. กลุ่มผู้ร่วมวิจัย	1.การสังเกต 2.การสัมภาษณ์	1.การสังเกต 2.การสัมภาษณ์	1.ผู้วิจัย 2.กลุ่มผู้ร่วมวิจัย 3.วิทยากร
2.การนิเทศติดตาม คือ กิจกรรมการนิเทศติดตามการจัดการเรียนรู้	เพื่อให้ครูสามารถจัดทำโครงการและออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้อย่างพอเพียงได้อย่างมีประสิทธิภาพ	22,27 พฤษภาคม 2561	1. ผู้วิจัย 2. กลุ่มผู้ร่วมวิจัย 3.คณะนิเทศ	1.การสังเกต 2.แบบประเมินการจัดการเรียนรู้	1.การสังเกต 2.แบบประเมินการจัดการเรียนรู้	1.ผู้วิจัย 2.กลุ่มผู้ร่วมวิจัย 3.คณะนิเทศ

2.2 การปฏิบัติ (Action) เมื่อกำหนดโครงการ/กิจกรรม ในแผนการพัฒนา กระบวนการจัดการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในชุมชน โดยผู้วิจัย กลุ่มผู้เข้าร่วมวิจัย และกลุ่มผู้ให้ข้อมูล ดำเนินการตามแผนงานที่กำหนดไว้ (Action) โดยประชุมทำความเข้าใจกับ กลุ่มเป้าหมายกำหนดแผนงานร่วมกัน จากนั้นจึงกำหนดแนวทางการจัดกิจกรรมตามแผนการพัฒนา กระบวนการจัดการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อการพัฒนาสมรรถนะครูด้านการ จัดการเรียนรู้ เพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะการอยู่อย่างพอเพียง ของนักเรียนโรงเรียนหนองพอกวิทยาลัย โดยใช้กระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (Participatory Action Research : PAR)

2.3 การสังเกตการณ์ (Observe) เมื่อดำเนินการในแต่ละโครงการ/กิจกรรม ผู้วิจัย ผู้ร่วมวิจัย และผู้ให้ข้อมูล ในแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ ข้อมูลที่ได้จากการเก็บรวบรวมในแต่ละ กิจกรรมมาวิเคราะห์ข้อมูล สรุปผล การสัมภาษณ์ การสังเกต ตรวจสอบและประเมินผล ตลอดจนเก็บ ข้อมูลและรายงานผลการจัดกิจกรรมในแต่ละกิจกรรม เพื่อนำข้อมูลเหล่านั้นมานำเสนอในภาพรวม ในขั้นสังเกตการณ์ (Observe) เพื่อตรวจสอบผลการดำเนินงานในแต่ละกิจกรรม ตามแผนงานการจัด กิจกรรมที่กำหนดไว้โดยใช้เครื่องมือที่กำหนดไว้สรุปรวบรวมเป็นรายกิจกรรม เพื่อให้ได้ข้อมูลที่เป็น ประโยชน์ในการพัฒนากระบวนการเรียนรู้

2.4 การสะท้อนผล (Reflection) ในการสะท้อนผล การดำเนินการจัดกิจกรรม ตามแผนงาน การจัดกิจกรรมที่กำหนด ผู้วิจัยและกลุ่มผู้ร่วมวิจัย ได้นำผลจากการวิเคราะห์และสรุปผล การจัดกิจกรรม แต่ละกิจกรรม มาสะท้อนผลการดำเนินงานรายกิจกรรม เพื่อให้เกิดการเรียนรู้และ นำผลการเรียนรู้ นำไปปรับปรุงแก้ไขอย่างถูกต้อง มีขั้นตอนในการดำเนินงานดังนี้

2.4.1 จัดประชุมเพื่อถอดบทเรียนในแต่ละกิจกรรม โดยให้กลุ่มผู้ให้ข้อมูล ในแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ ออกมานำเสนอผลการดำเนินงาน ตามแผนงานการจัดกิจกรรมที่ร่วมกัน กำหนดไว้

2.4.2 ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลที่ได้จากการถอดบทเรียนของแต่ละ กลุ่มสาระการเรียนรู้ จากนั้นนำข้อมูลที่ได้นำเสนอต่อที่ประชุมของผู้วิจัย ผู้ร่วมวิจัย และผู้ให้ข้อมูล เพื่อแสดงความคิดเห็นต่อข้อค้นพบในการดำเนินงาน สภาพปัญหาอุปสรรค ตลอดจนความสำเร็จที่ เกิดขึ้นจากการดำเนินงาน

2.4.3 นำสภาพปัญหาและอุปสรรคที่ค้นพบ มาวิเคราะห์เพื่อหาทางแก้ไข โดยให้กลุ่มผู้ให้ข้อมูลแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางการแก้ไขปัญหาหรืออุปสรรค ตลอดจน แผนงาน/ โครงการหรือกิจกรรมที่สนองตอบแต่ปัญหาเหล่านั้น

2.4.4 การนิเทศ ติดตาม ผู้วิจัยได้ประสาน วิทยากร และหัวหน้าวิชาการ ของโรงเรียนหรือผู้ที่ได้รับมอบหมายเป็นผู้ร่วมนิเทศ ติดตาม และทำการนิเทศ 2 ครั้ง พบว่า ความสามารถในการจัดการเรียนรู้เสริมสร้างคุณลักษณะการอยู่อย่างพอเพียงของผู้ร่วมวิจัย มีความรู้

ความเข้าใจมีการใช้สื่อการเรียนรู้ การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ทั้งเทคนิค วิธีการหลากหลายมากขึ้น ทำให้บรรยากาศในการจัดการเรียนรู้เสริมสร้างคุณลักษณะการอยู่อย่างพอเพียงของนักเรียนโรงเรียนหนองพอกวิทยาลัย มีความน่าสนใจ ทำให้ผู้เรียนเรียนรู้ได้ดีขึ้น

3. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

3.1 ประเภทของเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ มี 4 ประเภท ดังนี้

3.1.1 แบบทดสอบก่อนและหลังการประชุมเชิงปฏิบัติการ

3.1.2 แบบสังเกต

3.1.3 แบบสัมภาษณ์

3.1.4 แบบบันทึกการประชุมระดมความคิด

3.2 ลักษณะของเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ใช้เครื่องมือในการศึกษา ดังนี้

3.2.1 แบบทดสอบ แบ่งออกเป็น 2 ชุด ชุดละ 30 ข้อ คือ แบบทดสอบก่อนการประชุมปฏิบัติการและแบบทดสอบหลังการประชุมปฏิบัติการ

3.2.2 แบบสังเกต (Observation) เป็นแบบสังเกตพฤติกรรมกลุ่มครูผู้ร่วมวิจัยด้านการจัดการเรียนรู้เสริมสร้างคุณลักษณะการอยู่อย่างพอเพียง โดยแบบสังเกต จำนวน 2 ฉบับ

3.2.3 แบบสัมภาษณ์ เป็นการสัมภาษณ์ แบบมีโครงสร้างคำถาม จำนวน 2 ฉบับ ดังนี้

3.2.3.1 แบบสัมภาษณ์การประชุมเชิงปฏิบัติการ

3.2.3.2 แบบสัมภาษณ์ในการนิเทศติดตาม

3.2.4 แบบบันทึกการประชุม

3.2.5 แบบประเมินความพึงพอใจต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เสริมสร้างคุณลักษณะการอยู่อย่างพอเพียง เกณฑ์การประเมินระดับคุณภาพตามรายการประเมิน ใช้เกณฑ์การประเมินตามสภาพจริง (บุญชม ศรีสะอาด, 2553 : 103)

5 หมายถึง ระดับคุณภาพดีมาก

4 หมายถึง ระดับคุณภาพดี

3 หมายถึง ระดับคุณภาพพอใช้

2 หมายถึง ระดับคุณภาพต้องปรับปรุง

1 หมายถึง ระดับคุณภาพไม่ผ่านเกณฑ์ประเมิน

เกณฑ์การประเมินระดับคุณภาพเฉลี่ย

4.51 - 5.00 หมายถึง ระดับคุณภาพดีมาก

3.51 - 4.50 หมายถึง ระดับคุณภาพดี

2.51 - 3.50 หมายถึง ระดับคุณภาพพอใช้

1.51 - 2.50 หมายถึง ระดับคุณภาพต้องปรับปรุง

1.00 - 1.50 หมายถึง ระดับคุณภาพไม่ผ่านเกณฑ์ประเมิน

เกณฑ์การประเมินระดับคุณภาพร้อยละ (ชัยยุทธ ศิริสุทธิ. 2551 : 250)

ร้อยละ 90 ขึ้นไป หมายถึง มีความรู้ความเข้าใจอยู่ในระดับดีมาก

ร้อยละ 75 - 89 หมายถึง มีความรู้ความเข้าใจอยู่ในระดับดี

ร้อยละ 50 - 74 หมายถึง มีความรู้ความเข้าใจอยู่ในระดับพอใช้

ร้อยละ ต่ำกว่า 50 หมายถึง มีความรู้ความเข้าใจอยู่ในระดับปรับปรุง

3.3 วิธีการสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ

การสร้างและหาคุณภาพของแบบสัมภาษณ์ มีขั้นตอนการดำเนินการ ดังต่อไปนี้

3.3.1 แบบทดสอบ

3.3.1.1 ศึกษาเอกสารตำราที่เกี่ยวข้องกับการสร้างเครื่องมือ จากตำรา เช่น การวิจัยปฏิบัติการ การวิจัยเบื้องต้น (บุญชม ศรีสะอาด. 2545 : 50 - 77)

3.3.1.2 วิเคราะห์กรอบเนื้อหาเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ที่ครอบคลุมองค์ประกอบของการจัดการเรียนรู้ที่เสริมสร้างคุณลักษณะการอยู่อย่างพอเพียง

3.3.1.3 สร้างแบบทดสอบ จำนวน 35 ข้อ

3.3.1.4 นำแบบทดสอบเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญเพื่อประเมินความสอดคล้องของข้อคำถาม (IOC) ซึ่งกำหนดค่าตั้งแต่ 0.60 ขึ้นไป โดยผู้เชี่ยวชาญ (ชุดเดิม)

3.3.1.5 เลือกแบบทดสอบข้อที่ได้ค่า IOC 0.6 ขึ้นไป จำนวน 30 ข้อ
จัดพิมพ์แบบทดสอบ

3.3.1.6 จัดพิมพ์แบบทดสอบที่มีค่าผ่านเกณฑ์ จำนวน 30 ข้อ เป็นฉบับสมบูรณ์

3.3.1.7 นำเครื่องมือไปปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ

3.3.1.8 นำเครื่องมือที่ได้ไปทดลองใช้ (Try out) กับผู้บริหารครู คณะกรรมการสถานศึกษา ผู้ปกครองนักเรียน โรงเรียนหนองพอกวิทยาลัย ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2560 ที่ไม่ใช่กลุ่มเป้าหมาย จำนวน 30 คน จำแนกเป็นผู้บริหาร จำนวน 2 คน ครู จำนวน 18 คน คณะกรรมการสถานศึกษา จำนวน 5 คน ผู้ปกครองนักเรียน จำนวน 5 คน เพื่อใช้เก็บข้อมูลในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2561 แล้วนำแบบทดสอบที่ทดลองใช้มาหาค่าอำนาจจำแนกของ

แบบทดสอบเป็นรายข้อ โดยหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อย่างง่ายระหว่างคะแนนรายข้อกับคะแนนรวม และนำแบบทดสอบแต่ละข้อที่มีค่าอำนาจจำแนกเข้าเกณฑ์ คือ ตั้งแต่ 0.2–1.00 มาวิเคราะห์หาความเชื่อมั่น ด้วยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha coefficient) ของครอนบาค (Cronbach) เกณฑ์ที่กำหนดคือตั้งแต่ 0.75 ขึ้นไป โดยมีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.98 และมีค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง 0.48-0.90 (ตารางสรุปผลการทำแบบทดสอบก่อนอบรมและหลังอบรมฯ อ่างอิงภาคผนวก ฉ หน้า 385)

3.3.2 แบบสังเกต

3.3.2.1 ศึกษาวิธีการสร้างแบบสังเกตจากเอกสาร ตำรา (บุญชม ศรีสะอาด : 2545)

3.3.2.2 สร้างแบบสังเกต โดยมีการตั้งข้อสังเกตตามประเด็นที่ต้องการ

3.3.2.3 นำเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเพื่อหาค่าความเที่ยงตรงด้านเนื้อหา โดยหาค่าดัชนีความสอดคล้องของข้อสังเกต ซึ่งกำหนดให้มีค่าเท่ากับหรือมากกว่า 0.60 จะคัดเลือกไปใช้ และถ้าหากมีค่าต่ำกว่า 0.60 จะนำมาพิจารณาปรับปรุงหรือตัดทิ้ง (สุวิมล ติรภานันท์, 2548: 319) โดยผู้เชี่ยวชาญ (ชุดเดิม)

3.3.2.4 ปรับปรุงตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ

3.3.2.5 จัดพิมพ์เครื่องมือฉบับจริง เพื่อใช้เก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

3.3.3 แบบสัมภาษณ์

3.3.3.1 ศึกษาวิธีการสร้างแบบสังเกตจากเอกสาร ตำรา (บุญชม ศรีสะอาด. 2545)

3.3.3.2 สร้างแบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง จากข้อมูลที่ได้จากการศึกษาเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ที่เสริมสร้างคุณลักษณะการอยู่อย่างพอเพียง

3.3.3.3 นำเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเพื่อหาค่าความเที่ยงตรงด้านเนื้อหา โดยหาค่าดัชนีความสอดคล้องของข้อสัมภาษณ์ ซึ่งกำหนดค่าตั้งแต่ 0.60 ขึ้นไป โดยผู้เชี่ยวชาญ (ชุดเดิม)

3.3.3.4 ปรับปรุงตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ

3.3.3.5 จัดพิมพ์เครื่องมือฉบับจริง เพื่อใช้เก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลในการศึกษาค้นคว้าการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ที่เสริมสร้างคุณลักษณะการอยู่อย่างพอเพียง มีขั้นตอนดังนี้

4.1 การดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลการพัฒนาสมรรถนะครู ด้านการจัดการเรียนรู้ที่เสริมสร้างคุณลักษณะการอยู่อย่างพอเพียง โรงเรียนหนองพอกวิทยาลัย

5. การจัดการกระทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์และการสังเกตการณ์ปฏิบัติงานของผู้ร่วมวิจัย จัดข้อมูลเป็นหมวดหมู่ ตรวจสอบคุณภาพของข้อมูลที่ได้จากการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้เทคนิค การตรวจสอบข้อมูลแบบสามเส้า สรุปผลงานและรายงานผลการศึกษา

1. ขั้นสังเกต (Observation) การสังเกต เป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลระหว่างและ ภายหลังการดำเนินงานตามแผนวิธีการที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากสิ่งต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในการ พัฒนาสมรรถนะครู ด้านจัดการเรียนรู้ พฤติกรรม การแสดงความคิดเห็น เพื่อใช้ในการแปลผล ซึ่งจะต้องเป็นข้อมูลที่มีความเที่ยงตรงและตรงประเด็นที่จะศึกษา ซึ่งผลการศึกษาค้นคว้าใช้วิธีการเก็บ รวบรวมข้อมูล โดยใช้หลักการแบบสามเส้า เป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลจากบุคลากรในการจัดการเรียนรู้ โดยดูจากผลการปฏิบัติงาน ข้อมูลเหล่านี้จะได้รับการสังเกต โดยใช้แบบสังเกต แบบสัมภาษณ์ แบบ บันทึก และแบบประเมินผลเท่าที่จะสังเกตได้ตามความเป็นจริง ปราศจากอคติ

2. ขั้นสะท้อนผลการปฏิบัติ (Reflection) ดำเนินการ ดังนี้

2.1 ผู้วิจัย นำข้อมูลที่ได้จากการสังเกตการณ์ปฏิบัติงานของผู้ร่วมวิจัย โดยเครื่องมือต่าง ๆ ในทุกกิจกรรมในแต่ละวงรอบในการวิจัยปฏิบัติการมาวิเคราะห์อย่าง มีระบบ มาศึกษา วิเคราะห์ และแปลความร่วมกัน

2.2 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ ข้อดีข้อเสียในการที่จะนำไปใช้ หรือควรปรับปรุงแก้ไข เพื่อนำไปพัฒนาในวงรอบต่อไป ในการพัฒนางานและสถานการณ์ให้ดีขึ้น

ระยะที่ 3 การศึกษาผลการพัฒนาสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้ ในการเสริมสร้าง คุณลักษณะการอยู่อย่างพอเพียงของนักเรียนโรงเรียนหนองพอกวิทยาลัย

โดยผู้วิจัยและกลุ่มผู้ร่วมวิจัยได้ดำเนินการติดตามและประเมินผลหลังการจัดกิจกรรม การเรียนรู้ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ 9 เดือน มีวิธีการดำเนินการดังนี้

1. กลุ่มเป้าหมายในการวิจัย

กลุ่มเป้าหมายในการวิจัย จำนวนทั้งหมด 110 คน ประกอบด้วย

1) กลุ่มผู้ร่วมวิจัย จำนวน 16 คน

1.1) ข้าราชการครู จำนวน 8 คน ดังนี้

1.1.1) กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี จำนวน 1 คน

1.1.2) กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ จำนวน 1 คน

1.1.3) กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพ จำนวน 1 คน

1.1.4) กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ จำนวน 1 คน

1.1.5) กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ จำนวน 1 คน

- 1.1.6) กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษาจำนวน 1 คน
- 1.1.7) กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษาศาสนาและวัฒนธรรม จำนวน 1 คน
- 1.1.8) กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย จำนวน 1 คน
- 1.2) กรรมการสถานศึกษาโรงเรียนหนองพอกวิทยาลัย จำนวน 6 คน
- 1.3) ตัวแทนผู้ปกครอง 2 คน
- 2) กลุ่มผู้ให้ข้อมูลจำนวน 94 คน ประกอบด้วย
 - 2.1) ผู้นำชุมชน จำนวน 4 คน (เลือกจากผู้นำหมู่บ้านในเขตบริการที่มีนักเรียนเข้ามาศึกษาในโรงเรียนหนองพอกวิทยาลัย)
 - 2.2) นักเรียนกลุ่มเป้าหมายที่ร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของปีงบประมาณ 2562 จำนวน 90 คน (ระดับชั้นละ 15 คน)

2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

2.1 ประเภทของเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลการศึกษาครั้งนี้

มี 2 ประเภท ดังนี้

- 2.1.1 แบบการติดตามและประเมินผลการพัฒนาสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้ เพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะการอยู่อย่างพอเพียง
- 2.1.2 แบบประเมินความพึงพอใจต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เสริมสร้างคุณลักษณะการอยู่อย่างพอเพียง

2.2 ลักษณะของเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลการศึกษาครั้งนี้

ใช้เครื่องมือในการศึกษา ดังนี้

- 2.2.1 แบบการติดตามและประเมินผลการพัฒนาสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้ เพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะการอยู่อย่างพอเพียง ของนักเรียนโรงเรียนหนองพอกวิทยาลัย โดยผู้วิจัยและกลุ่มผู้ร่วมวิจัยได้กำหนดเครื่องมือเพื่อศึกษาผลการดำเนินการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานการกระบวนการเรียนรู้ เพื่อการพัฒนาสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้ เพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะการอยู่อย่างพอเพียงของนักเรียนโรงเรียนหนองพอกวิทยาลัย โดยใช้กระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (Participatory Action Research : PAR) แบ่งออกเป็น 3 ตอน ประกอบด้วย

ตอนที่ 1 สอบถามข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check – list)

ตอนที่ 2 สอบถามเกี่ยวกับผลการปฏิบัติตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ของ ประชาชนหลังการเข้าร่วมกิจกรรม 3 เดือน เพื่อหาผลของการพัฒนาการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

2.2.2 แบบประเมินความพึงพอใจต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เสริมสร้างคุณลักษณะการอยู่อย่างพอเพียง เกณฑ์การประเมินระดับคุณภาพตามรายการประเมิน ใช้เกณฑ์การประเมินตามสภาพจริง (บุญชม ศรีสะอาด, 2553 : 103)

2.3 วิธีการสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ

การสร้างและหาคุณภาพของแบบสัมภาษณ์ มีขั้นตอนการดำเนินการ ดังต่อไปนี้

2.3.1 แบบการติดตามและประเมินผลการพัฒนาสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้ เพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะการอยู่อย่างพอเพียง

2.3.1.1 ศึกษาเอกสาร ตำรา บทความและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อนำมาเป็นแนวทางในการกำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัย โดยกำหนดองค์ประกอบที่เป็นตัวชี้วัดความสำเร็จเกี่ยวกับการดำเนินงานการจัดการเรียนรู้ตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในชุมชน จำนวน 6 ด้าน ดังนี้

- 1) ด้านการเรียนรู้
- 2) ด้านการดำเนินชีวิต
- 3) ด้านการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม
- 4) ด้านประหยัด
- 5) ลดรายจ่าย
- 6) เพิ่มรายได้

2.3.1.2 วิเคราะห์กรอบเนื้อหาและตัวชี้วัดเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ที่ครอบคลุมองค์ประกอบของการจัดการเรียนรู้ที่เสริมสร้างคุณลักษณะการอยู่อย่างพอเพียง

2.3.1.3 นำข้อมูลที่ได้จากการกำหนดกรอบเนื้อหาและตัวชี้วัดมาสร้างเป็นเครื่องมือในการวิจัย ซึ่งผู้วิจัยได้กำหนดเป็นแบบประเมินผลความสำเร็จของกิจกรรม

2.3.1.4 จัดพิมพ์แบบประเมินผล โดยมีผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาร้อยเอ็ด เป็นผู้ให้คำปรึกษา ให้คำแนะนำและ ตรวจสอบข้อคำถามเพื่อแก้ไขให้เหมาะสม

2.3.1.5 สร้างแบบสอบถามการติดตามและประเมินผลการพัฒนาสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้ เพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะการอยู่อย่างพอเพียง

2.3.1.6 นำเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเพื่อหาค่าความเที่ยงตรงด้านเนื้อหา โดยหาค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบประเมิน ซึ่งกำหนดค่าตั้งแต่ 0.50 ขึ้นไป โดยผู้เชี่ยวชาญ (ชุดเดิม)

2.3.1.7 นำเครื่องมือไปปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ

2.3.1.8 นำเครื่องมือที่ได้ไปทดลองใช้ (Try out) กับผู้บริหาร ครู คณะกรรมการสถานศึกษา ผู้ปกครองนักเรียน โรงเรียนหนองพอกวิทยาลัย ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2560 ที่ไม่ใช่กลุ่มเป้าหมาย จำนวน 30 คน จำแนกเป็นผู้บริหาร จำนวน 2 คน ครู จำนวน 18 คน คณะกรรมการสถานศึกษา จำนวน 5 คน ผู้ปกครองนักเรียน จำนวน 5 คน เพื่อใช้เก็บข้อมูล ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2561 แล้วนำแบบสอบถามที่ทดลองใช้มาหาค่าอำนาจจำแนก ของแบบประเมินเป็นรายข้อ โดยหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อย่างง่ายระหว่างคะแนนรายข้อ กับคะแนนรวม และนำแบบสอบถามแต่ละข้อที่มีที่มีค่าอำนาจจำแนกเข้าเกณฑ์ คือ ตั้งแต่ 0.2–1.00 มาวิเคราะห์หาความเชื่อมั่น ด้วยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha coefficient) ของครอนบาค (Cronbach) เกณฑ์ที่กำหนดคือตั้งแต่ 0.75 ขึ้นไป โดยมีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.89 และมีค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง 0.54-0.88

2.3.1.9 ปรับปรุงตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ

2.3.1.10 จัดพิมพ์เครื่องมือฉบับจริง เพื่อใช้เก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

2.3.2 การสร้างแบบประเมินความพึงพอใจต่อการจัดการศึกษารุ่นที่ เสริมสร้างคุณลักษณะการอยู่อย่างพอเพียง ประกอบด้วย

2.3.2.1 ศึกษาเอกสารตำราที่เกี่ยวข้องกับการสร้างเครื่องมือ จากตำรา เช่น การวิจัยปฏิบัติการ การวิจัยเบื้องต้น (บุญชม ศรีสะอาด. 2545 :50 - 77)

2.3.2.2 วิเคราะห์กรอบเนื้อหาเกี่ยวกับองค์ประกอบของการจัดการเรียนรู้ ที่เสริมสร้างคุณลักษณะการอยู่อย่างพอเพียง

2.3.2.3 สร้างแบบประเมินความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้ที่เสริมสร้าง คุณลักษณะการอยู่อย่างพอเพียง

2.3.2.4 นำเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเพื่อหาค่าความเที่ยงตรงด้าน เนื้อหา โดยหาค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบประเมิน ซึ่งกำหนดค่าตั้งแต่ 0.50 ขึ้นไป โดยผู้เชี่ยวชาญ (ชุดเดิม)

2.3.2.7 นำเครื่องมือไปปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ

2.3.2.8 นำเครื่องมือที่ได้ไปทดลองใช้ (Try out) กับผู้บริหาร ครู คณะกรรมการสถานศึกษา ผู้ปกครองนักเรียน โรงเรียนหนองพอกวิทยาลัย ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2560 ที่ไม่ใช่กลุ่มเป้าหมาย จำนวน 30 คน จำแนกเป็นผู้บริหาร จำนวน 2 คน ครู จำนวน 18 คน คณะกรรมการสถานศึกษา จำนวน 5 คน ผู้ปกครองนักเรียน จำนวน 5 คน เพื่อใช้เก็บข้อมูล ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2561 แล้วนำแบบสอบถามที่ทดลองใช้มาหาค่าอำนาจจำแนก ของแบบประเมินเป็นรายข้อ โดยหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อย่างง่ายระหว่างคะแนนรายข้อกับ คะแนนรวม และนำแบบสอบถามแต่ละข้อที่มีที่มีค่าอำนาจจำแนกเข้าเกณฑ์ คือ ตั้งแต่ 0.2–1.00

มาวิเคราะห์หาความเชื่อมั่น ด้วยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha coefficient) ของครอนบาค (Cronbach) เกณฑ์ที่กำหนดคือตั้งแต่ 0.75 ขึ้นไป โดยมีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.97 และมีค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง 0.47-0.84

2.3.1.9 ปรับปรุงตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ

2.3.1.10 จัดพิมพ์เครื่องมือฉบับจริง เพื่อใช้เก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลปฏิบัติตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของกลุ่มผู้ให้ข้อมูลซึ่งเป็นกลุ่มเป้าหมายในการวิจัย มีลำดับการเก็บรวบรวมข้อมูลดังนี้

3.1 ประชุมชี้แจงบุคลากรของสถานศึกษาและผู้เกี่ยวข้องเพื่อชี้แจงขั้นตอนในการดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการวิจัย ซึ่งเป็นกลุ่มผู้เข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงหลังการจัดกิจกรรม

3.2 ดำเนินงานแจกแบบสอบถามเพื่อการวิจัย และทำความเข้าใจเกี่ยวกับระยะเวลาในการเก็บรวบรวม ทั้งวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลที่ต้อง โดยกำหนดเก็บข้อมูลให้แล้วเสร็จภายในวันที่ 31 เดือน ธันวาคม พ.ศ. 2561

3.3 รวบรวมแบบสอบถาม ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม ซึ่งผู้วิจัยและกลุ่มผู้ร่วมวิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลได้ทั้งสิ้น 110 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

3.4 ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถาม โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป

3.5 สรุปรวบรวมข้อมูล และจัดทำ เป็นรูปเล่มรายงานการพัฒนาสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะการอยู่อย่างพอเพียง ของนักเรียนโรงเรียนหนองพอกวิทยาลัย โดยใช้กระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (Participatory Action Research:PAR)

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

4.1 การวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัยเพื่อการพัฒนาสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้ เพื่อส่งเสริมคุณลักษณะการอยู่อย่างพอเพียง ของนักเรียนโรงเรียนหนองพอกวิทยาลัย โดยใช้กระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (Participatory Action Research:PAR) มีกระบวนการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

4.1.1 นำแบบประเมินผลความสำเร็จที่ได้รับคืนมาทั้งหมด มาตรวจความสมบูรณ์และคัดเลือกเฉพาะฉบับที่สมบูรณ์ไว้

4.1.2 ตรวจให้คะแนนเป็นรายข้อ แต่ละฉบับตามเกณฑ์ ดังนี้

มีการปฏิบัติอยู่ใน	ระดับมากที่สุด	มีค่าเท่ากับ 5
มีการปฏิบัติอยู่ใน	ระดับมาก	มีค่าเท่ากับ 4
มีการปฏิบัติอยู่ใน	ระดับปานกลาง	มีค่าเท่ากับ 3
มีการปฏิบัติอยู่ใน	ระดับน้อย	มีค่าเท่ากับ 2
มีการปฏิบัติอยู่ใน	ระดับน้อยที่สุด	มีค่าเท่ากับ 1

4.1.3 วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้คอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูป โดยทำการวิเคราะห์ข้อมูลตามขั้นตอน ดังนี้

4.1.3.1 วิเคราะห์ข้อมูลจำแนกสถานภาพของกลุ่มเป้าหมายที่ตอบแบบสอบถามด้วยค่าร้อยละ (Percentage)

4.1.3.2 หาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D) มีผลการปฏิบัติตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจ ของกลุ่มผู้ให้ข้อมูล หลังเข้าการเข้าร่วมกิจกรรม 3 เดือน โดยภาพรวมและรายด้านและรายข้อ แล้วนำไปเปรียบเทียบกับเกณฑ์ ซึ่งเป็นมาตราส่วน ประเมินค่า (Rating Scale) ของลิเคอร์ท (Likert) มีระดับการวัด 5 ระดับ (บุญชม ศรีสะอาด. 2543 : 100) ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.51 – 5.00 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.51 – 4.50 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 2.51 – 3.50 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.51 – 2.50 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.50 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อยที่สุด

4.1.3.3 กำหนดเกณฑ์ชี้วัดผลสำเร็จของการดำเนินงานจัดกระบวนการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของประชาชนหลังการเข้าร่วมกิจกรรม 3 เดือน โดยพิจารณาเปรียบเทียบกับเกณฑ์ ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 3.51 – 5.00 ผลการดำเนินงานอยู่ในเกณฑ์ผ่านการประเมิน

ค่าเฉลี่ย 3.51 – 3.50 ผลการดำเนินงานอยู่ในเกณฑ์ต้องพัฒนา

ค่าเฉลี่ย 2.51 – 3.50 ผลการดำเนินงานอยู่ในเกณฑ์ต้องปรับปรุง

ค่าเฉลี่ย 1.00 – 2.50 ผลการดำเนินงานอยู่ในเกณฑ์ต้องปรับปรุงเร่งด่วน

4.2 การวิเคราะห์ข้อมูลแบบประเมินความพึงพอใจต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เสริมสร้างคุณลักษณะการอยู่อย่างพอเพียง มีกระบวนการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

4.2.1 วิเคราะห์ข้อมูลจำแนกสถานภาพของกลุ่มเป้าหมายที่ตอบแบบสอบถาม

4.2.2 หาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D) แบบประเมินความพึงพอใจต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เสริมสร้างคุณลักษณะการอยู่อย่างพอเพียง โดยภาพรวม

และรายด้านและรายข้อ แล้วนำไปเปรียบเทียบกับเกณฑ์ ซึ่งเป็นมาตราส่วน ประเมินค่า (Rating Scale) ของลิเคอร์ท (Likert) มีระดับการวัด 5 ระดับ (บุญชม ศรีสะอาด. 2543: 100) ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.51 – 5.00 หมายถึง มีความพึงพอใจในระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.51 – 4.50 หมายถึง มีความพึงพอใจในระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 2.51 – 3.50 หมายถึง มีความพึงพอใจในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.51 – 2.50 หมายถึง มีความพึงพอใจในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.50 หมายถึง มีความพึงพอใจในระดับน้อยที่สุด

4.2.3 กำหนดเกณฑ์ในการประเมินระดับคุณภาพแบบประเมินความพึงพอใจต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เสริมสร้างคุณลักษณะการอยู่อย่างพอเพียง โดยพิจารณาเกณฑ์ ดังนี้

ระดับ 5 หมายถึง มีความพึงพอใจในระดับมากที่สุด

ระดับ 4 หมายถึง มีความพึงพอใจในระดับมาก

ระดับ 3 หมายถึง มีความพึงพอใจในระดับปานกลาง

ระดับ 2 หมายถึง มีความพึงพอใจในระดับน้อย

ระดับ 1 หมายถึง มีความพึงพอใจในระดับน้อยที่สุด

5. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยและกลุ่มผู้ร่วมวิจัย นำคะแนนที่ได้ไปดำเนินการวิเคราะห์ด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ โปรแกรมสำเร็จรูป ที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ ดังนี้

1. สถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพของเครื่องมือ ได้แก่ ค่าความสอดคล้องระหว่างจุดประสงค์กับข้อความ และความเชื่อมั่นของแบบสอบถามโดยใช้วิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach)

1.1 การหาค่าความสอดคล้องระหว่างจุดประสงค์กับข้อความของแบบสอบถามโดยใช้สูตรดัชนีค่าความสอดคล้อง IOC (สมนึก ภัททิยธนี. 2544 : 221) โดยใช้สูตร IOC

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ IOC แทน ดัชนีความสอดคล้องระหว่างจุดประสงค์กับคำถาม

$\sum R$ แทน ผลรวมระหว่างคะแนนความคิดของผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด

N แทน จำนวนผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด

1.2 ความเชื่อมั่นของแบบสอบถามโดยใช้วิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach) (บุญชม ศรีสะอาด. 2538 : 174) โดยใช้สูตร

$$\text{โดยสูตร } \alpha = \frac{n}{n-1} \left\{ 1 - \frac{\sum S_i^2}{S_t^2} \right\}$$

- เมื่อ α แทน ค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม
 n แทน จำนวนข้อแบบสอบถาม
- และกำหนดให้ S_i^2 แทน ความแปรปรวนของแบบสอบถามรายข้อ
 S_t^2 แทน ความแปรปรวนของแบบสอบถามทั้งฉบับ
 $\sum S_i^2$ แทน ผลรวมของความแปรปรวนของแบบสอบถามแต่ละข้อ
2. สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบน

มาตรฐาน

2.1 ค่าร้อยละ (Percentage)

2.2 ค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็น μ โดยใช้สูตร (ล้วน สายยศ และอังศณา

สายยศ. 2538 : 74)

$$\text{สูตร } \mu = \frac{\sum X}{N}$$

เมื่อ $\sum X$ แทน ผลรวมคะแนนทั้งหมด

N แทน จำนวนผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด

2.3 การหาค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ) โดยใช้สูตรล้วน สายยศ และอังศณา

สายยศ. 2538 : 74)

$$\text{โดยใช้สูตร } \sigma = \sqrt{\frac{N \sum X^2 - (\sum X)^2}{N^2}}$$

เมื่อ σ แทน ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

$\sum X^2$ แทน ผลรวมคะแนนยกกำลังสอง

$(\sum X)^2$ แทน ผลรวมคะแนนทั้งหมดยกกำลังสอง

N แทน จำนวนผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด